

MONARK-projekten

Eva Uustal Fornell

Kvinnokliniken

Universitetssjukhuset Linköping

2007-2009

•EUF 2010-05-06

Vad menas med MONARK?

- **M**Ottagnings**NARK**os!

Bakgrund- hur var det innan Monark?

- Operationscentralen hårt belastad av malignitetskirurgi och akuta ingrepp
- KK har tillgång till 7 heldagar på c-op
- Centraliserad verksamhet, rotation- många kan lite om mycket
- Linköpings gynekologiska dagkirurgi med narkosbehov överförd till i Motala (45 km västerut) sedan 2006
- Ingrepp som kunde varit små blev stora för patienten

Droppen...

- En ung kvinna med panikångest som skulle göra ett litet ingrepp "konisering" på grund av cellförändringar
- Vågade inte lokalbedövning- till Motala för narkos
- Patienten tog i Motala lokalbussen åt fel håll och kom en timme för sent till op
- Patienten stressad och helt knäckt redan före op
- Ingreppet tog sedan 3 minuter!
- *Det måste finnas bättre sätt att ta hand om patienter...*

Förutsättningarna fanns...

- Det finns en stor fin operationssal på KK-mottagningen
- Mångårig vana på mottagningen vid mindre gyn-ingrepp i lokalanestesi
- Liten samspelt personalgrupp som fungerat bra i tidigare utvecklingsprojekt
- Personlig erfarenhet av ca 2500 gyn-ingrepp i dagkirurgi med Propofol i olika doseringar

MÅL- MONARK 1

- Patienten får en säker anesthesi och operation på sitt hemortssjukhus vid mindre gynekologiska ingrepp

Förberedelser, 4 månader

- Riskanalys
- Målinriktad projektstyrning enligt MIPS
- Rekrytering
- Utbildning
- Information

MONARK 1

- Små gyn-ingrepp med förväntad optid mindre än 15 minuter
- Friska patienter ASA 1 och 2
- Basen för smärtlindringen är lokalanestesi
- Patienten upplever att hon sover
- Ingen narkosläkare kopplad till verksamheten

Gynekologen gör narkosbedömningen

Hur sövs patienten?

- **Narkosrandad operatör är ansvarig** för patientens anesthesi precis som på mottagningsoperation
- Patienten somnar på propofol övervakad av narkossköterska
- Grunden för smärtlindring är lokalanestesi/ regional blockad
- Alla på plats, timingen en del av metoden
- Egenandning, pulsoximeter
- Narkosbord med samma akututrustning centraloperation finns på plats

Omfattning

- En dag i veckan, 8 patienter (6-10)
- Personal på salen: undersköterska, narkosköterska och operatör
- På postop:sjuksköterska från vårdavdelning

•EUF 2009

Patientens väg:

- Preoperativ bedömning, status
- Hälsodeklaration
- Operationstid bokas direkt vid mottagningsbesök
- Skriftlig och muntlig information enligt checklista

Väntetider väcker vånda....

- Patienten pratar kort med doktorn
- Går och lägger sig på opbordet under varm filt
- Preopcheck enligt WHO
- Får nål och propofol, somnar

Doktor lägger lokalbedövningen och opererar- t ex hysteroskopi

Pat vaknar till helt inne på opsal

- Ska vara pratbar och kunna ta sig själv till bris innan narkosköterskan och operatören lämnar över ansvaret till sköterska

•EUF 2009

Overvakas på vilrum. Fikar, "kaffe på sängen", stannar ca en timme, får gärna sitta Postopsamtal med doktor

Utvärderingsparametrar

- Förekomst av
  - peroperativ komplikation- svårighet att hålla luftväg, otillräcklig anesthesi =0%
  - Postop komplikation som förlänger vårdtiden=1 pat
  - Mängden propofol och opiater per- och postoperativt
  - Telefonsamtal från sköterska dagen efter enligt samtalsmall:
    - Smärta
    - Illamående
    - Blödning
    - Upplevelse

Resultat 2008

- 353 patienter –ca 8 pat per måndag
- Under samma tid har ca 200 patienter opererats på mottagningsoperation i bara lokalbedövning- aborter, slyngkoniseringar, skrapningar
- Knappt 1 pat per månad har behövt opereras på C-operationsavdelning pga sjukdom

•EUF 2009

Operationstyper, optider och doser av propofol och alfentanil

Type of surgery	Number	Mean operating time, minutes (range)	Mean dose of propofol administered , ml/ kg/ minute (range)	Percentage of patients given alfentanil None, 0.25mg or 0.5 mg
Vacuum evacuation	84	7(3-15)	0.6 (0.2-1.1)	63%, 25%, 11%
Minor genital surgery	74	5 (3-50)	0.3 (0.3-1.1)	62%, 23%, 15%
Hysteroscopy	63	19 (5-40)	0.2 (0.03-1.0)	24%, 43%, 33%
Dilation and curettage	44	7 (5-15)	0.4 (0.1-0.8)	86%, 12%, 2%
Leep-procedure , cervix	59	7 (4-25)	0.5 (0.1-1.1)	73%, 25%, 2%
IUD in or out	29	3 (2-15)	0.5 (0.3-1.6)	82%, 14%, 2%
All	353	10 (2-50)	0.4 (0.03-1.6)	63%, 25%, 11%

Postoperativt förlopp

Type of surgery	Number	Postop nausea	Postop pain
Vacuum evacuation	84	3 (4%)	5 (6%)
Minor genital surgery	74	5 (7%)	2 (3%)
Hysteroscopy	63	8(13%)	3 (5%)
Dilation and curettage	44	1(2%)	1 (2%)
Leep-procedure, cervix	59	0	0
IUD in or out	29	1(3%)	2 (7%)
All	353	18 (5%)	13 (4%)

Resultat- Monark 1

- Inga narkosrelaterade komplikationer
- Nöjda patienter
- Kul!
- Vi slipper "övertala" patienter till ingrepp i lokalanestesi

Slutsats

- Gynekologer klarar av att bedöma om patienter är friska
- Med rätt urval av patienter och ingrepp kan narkosköterska söva själv utan komplikationer
- Säker verksamhet
- *En operationsdag på C-opavdelning frigjord till mer avancerad kirurgi och sjukare patienter*

Det tycks fungera att operera och ge propofol på mottagningen...

- Då undrar man:
- Kan det fungera även för
  - större kirurgi?
  - sjukare patienter?

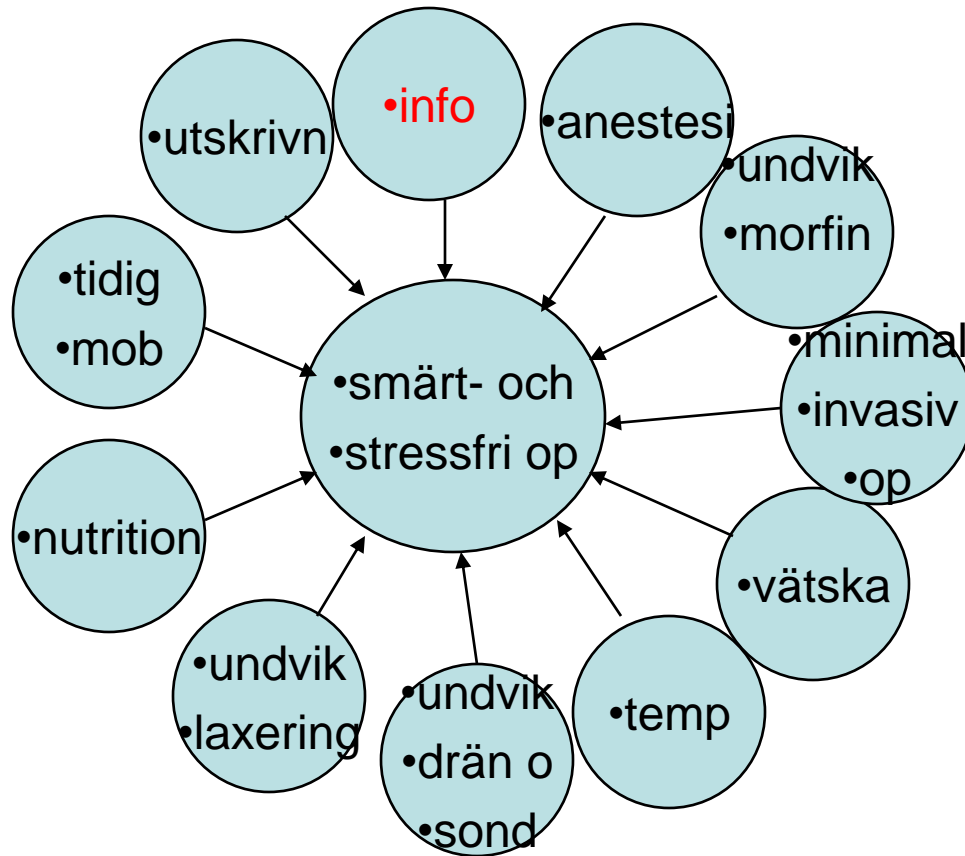

Utveckling inom gynekologi

- 1983 – framfallsopererade kvinnor var inneliggande 9-10 dagar. Kateter 2-3 dygn
- 1993 – framfallsopererade kvinnor var inneliggande 5-6 dagar. Kateter 2-3 dygn
- 2002- mer än 300 kvinnor i kö, första polikliniska operationen (den på bilden innan!)
- 2009 – framfallsoperationer polikliniskt på mottagningen, går hem efter 3 timmar, har ingen kateter, planeringstid ersätter kö

•Fast track = ”bråka så lite som möjligt med patienten”

MONARK 2

- 8 månaders förberedelsetid-
  - Planering enligt MIPS
  - Utrustning, sprutpump
  - Rekrytering av operationssköterska
  - Schemaplanering
  - Patientinformation
  - Etisk kommitté
  - Utbildning av all personal på mott och avd

Patientkontrollerad sedering

- Prövat på US vid brännskadeomläggningar och njurstenskross
- Narkosköterska med, patienten väljer hur vaken hon vill vara
- Randomiserad studie propofol kontra propofol och alfentanil i pumpen

Resultat – stress och smärta

Patientens upplevelse av perioperativa förhållanden

	Propofol			Propofol + alfentanil		
	Mean (SD)	Range	%	Mean (SD)	Range	%
Levels of stress						
before procedure	31 (24)	0 - 95		32 (24)	0 - 85	
during procedure	10 (10)	0 - 60		11 (14)	0 - 75	
Levels of pain						
under the procedure	11 (15)	0 - 83		13 (17)	0 - 65	
post-procedure	16 (18)	0 - 66		13 (18)	0 - 83	
Infusion associated pain						
proportion, %			21			25
level of pain	41 (27)	5 - 85		33 (23)	8 - 70	
Preference for PCS, %			94			97

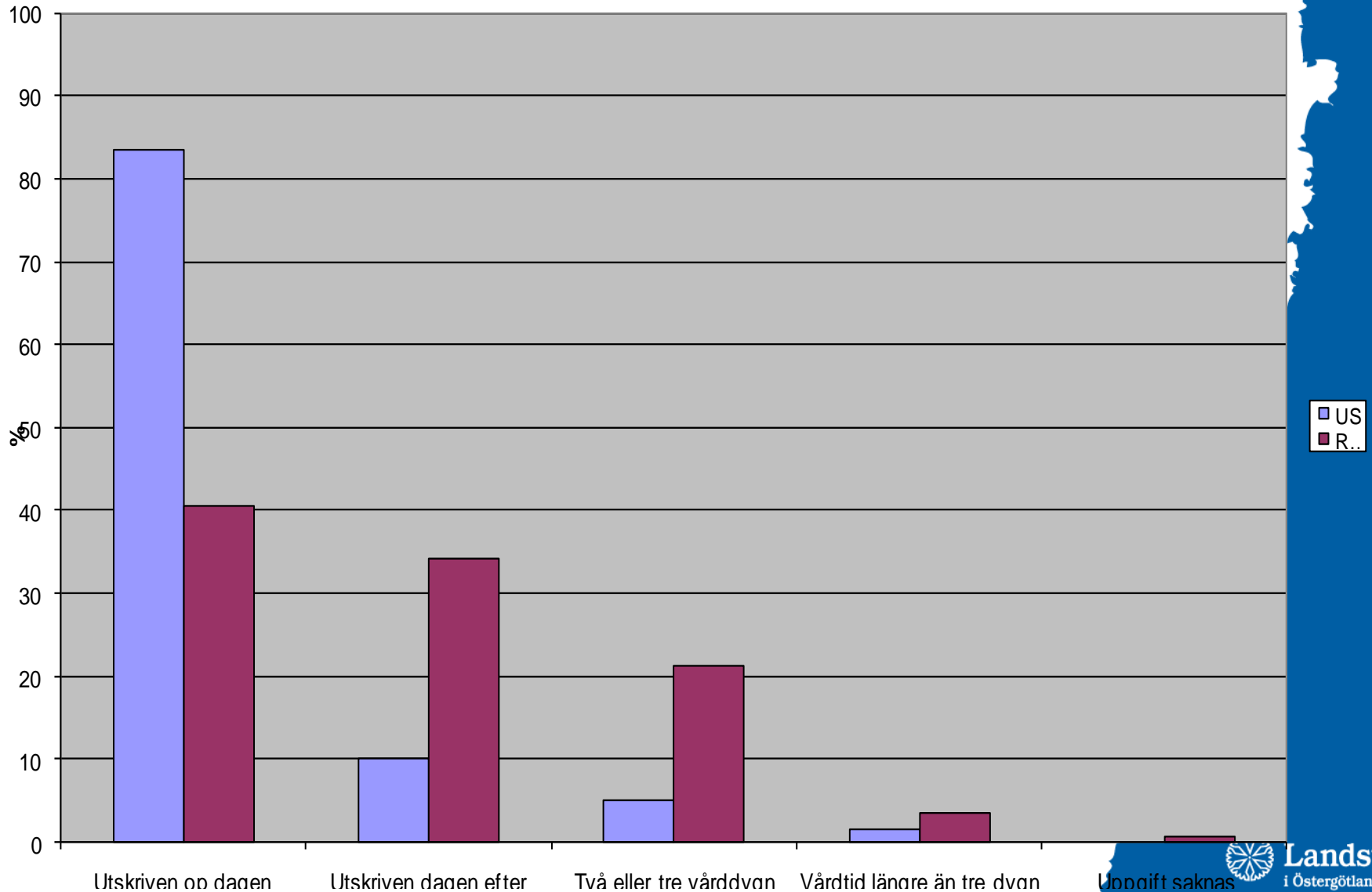
Uppföljning postoperativt

- Gynop-registret: extensivt pre, per och postopregister
- enkät 8 veckor och 1 år postoperativt efter prolaps- och inkontinensoperation
- Komplikationer postoperativt
- Grad av nöjdhet med operationen och resultatet

Vårdtid för prolaps+inkontinensop 2009

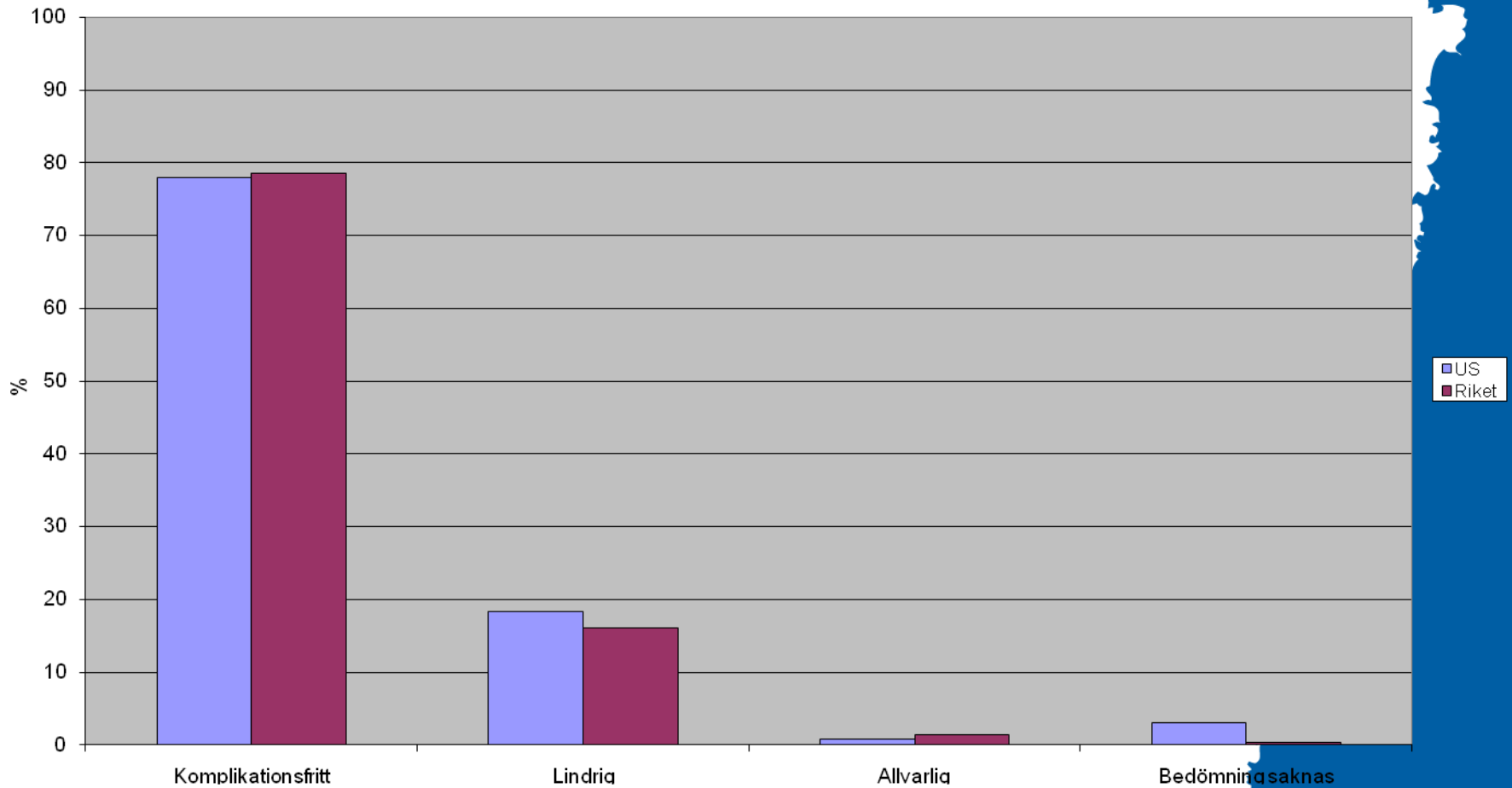
Vårdtid

Komplikationer postoperativt – prolaps + inkontinensop 2009

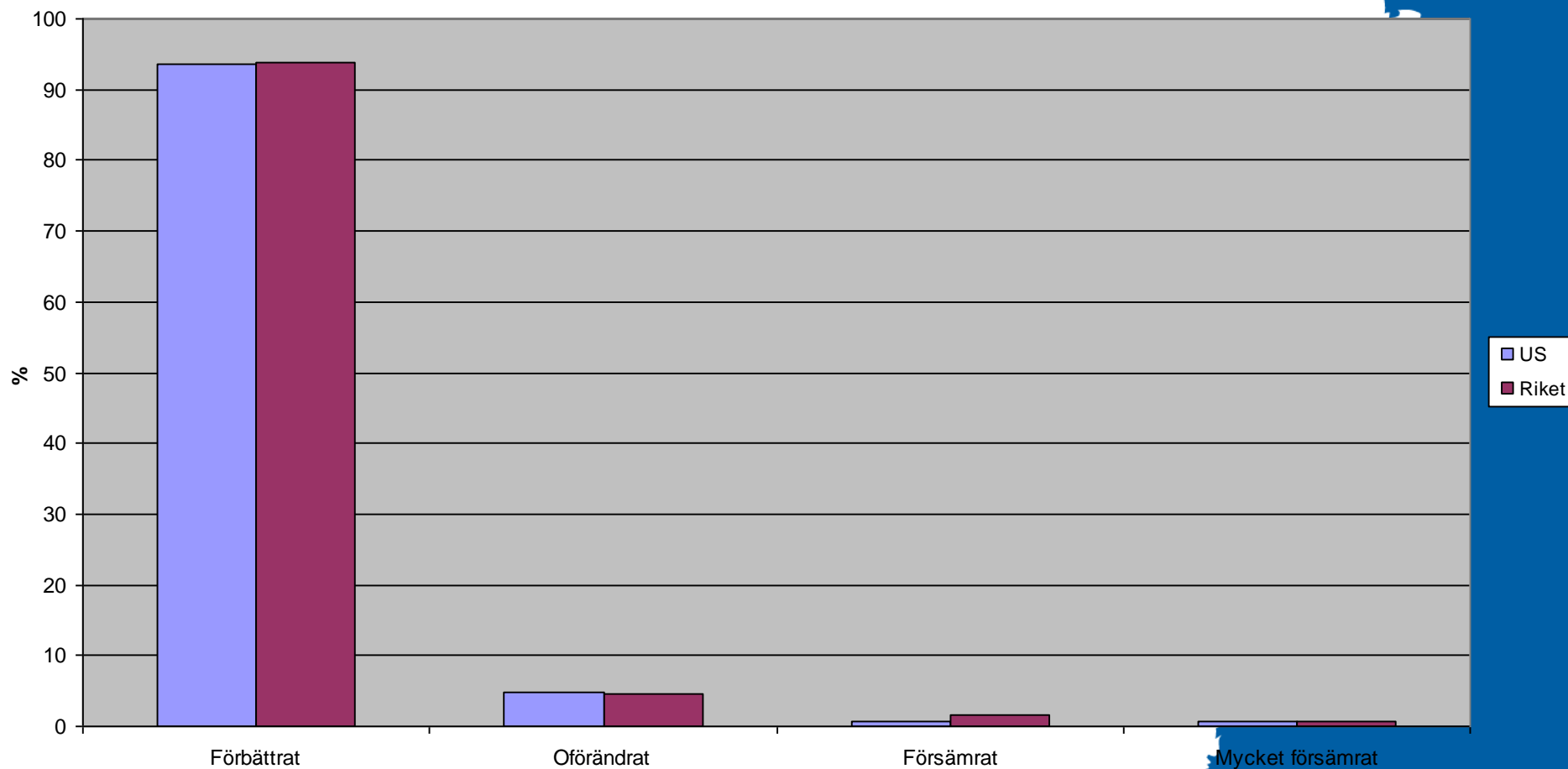
Total komplikationsbedömning

Patientens uppfattning om op

Patientens uppgift om sitt tillstånd 8v post op

Konklusion Monark 2

Patientkontrollerad propofolsedering:

- ger mycket goda förutsättningar för kirurgi
- bidrar till höggradigt nöjda patienter
- verkar ge förutsättning för en säker och effektiv avslappning med acceptabel systempåverkan
- är implementerad i klinisk rutin även efter studien

Hur har Monark påverkat tillgängligheten?

- 2 C-opdagar har frigjorts, varsågod ortopedier och kirurger i Motala
- 92% av våra patienter opererade inom 90 dagar

Framgångsfaktorer

- Målinriktad projektstyrning, ”inget händer av sig själv”
- Propofol!
- Litet samtränat arbetslag ”dreamteam varje dag” med ”spelande coach”
- Opsköterskan sköter opplaneringen
- Lyhörd ledning

Tack för idag!

